

Asia: VN/14961/2024

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU3)

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

Avovastaus

-

Liikenne

Avovastaus

Ilmastosuunnitelmassa todetaan, että esitettyjen päästövähennystoimien vaikutus ei kompensoi hallitusohjelmaan kirjattujen toimien aiheuttamaa liikenteen päästöjen kasvua. Näin ollen riskinä on, ettei liikenteen päästöjä onnistuta puolittamaan vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä, mistä koituu myös 80 miljoonan euron tulonmenetys RRF-rahoituksessa.

Autokannan uudistaminen vähäpäästöisten autojen hankintatuilla on tärkeä toimi. Nykyisellään romutettavien autojen tilalle hankittavien uusien autojen päästöraja on 140 grammaa kilometriltä, kun aiemmin se on ollut 120 grammaa kilometriltä. Tavoitteisiin nähden nykyinen päästöraja on liian korkea, jotta autokanta uudistuisi riittävän nopeasti.

Romutuspalkkio pienituloisille on lähtökohtaisesti kannatettava toimi, jolla huolehditaan kestävyys siirtymän oikeudenmukaisuudesta. On kuitenkin epävarmaa, kuinka paljon tällä on lopulta vaikutusta autokannan uudistumiseen sähköautojen ollessa yhä kalliita vähävaraisille tuesta huolimatta. Näin ollen esimerkiksi valtion takaama laina sähköauton hankintaan on harkinnan arvoinen lisätoimi.

Hankintatukien ohessa on huolehdittava, että julkinen jakeluinfra ja taloyhtiöiden latausinfra pysyvät uudistuvan autokannan tasalla, joten niihin kohdistuvat tukitoimet ovat mielestämme kannatettavia.

ETS2 tulee todennäköisesti vaikuttamaan fossiilisten polttoaineiden hintoihin merkittävästi. Tästä on tärkeä tiedottaa kansalaisia hyvissä ajoin, jotta päästökaupalla olisi mahdollisimman paljon vaikutusta uusien ajoneuvojen hankintapäätöksiin jo etukäteen.

Maatalous

Avovastaus

KAISU3:ssa esitetään, että maatalouden päästöt ovat vuosina 2005–2023 laskeneet vain 4 % ja niiden osuus taakanjakosektorin kokonaispäästöistä on vuosi vuodelta suurempi. Ilmastosuunnitelmassa lueteltujen politiikkatoimenpiteiden vaikutuksien arvioidaan kuitenkin olevan vain 0,12 Mt CO₂-ekv. vuoteen 2030 mennessä, kun vertailun vuoksi liikenteen toimenpiteiden vaikutusten arvioidaan olevan vähintään 0,24 Mt CO₂-ekv. Maatalous kattaa 25 % taakanjakosektorin päästöistä, joten siihen kohdistuvien toimenpiteiden tulee olla huomattavasti esitettyjä tehokkaampia.

Suomalaisen maatalous- ja ruokapolitiikan ensisijaisiksi tavoitteiksi mainitaan ruokaturvan ja hyvän ravitsemuksen takaaminen, mutta ilmastokriisin kärjistyessä maatalouden ilmastovaikutukset olisi syytä nostaa näiden rinnalle. Ruokaturvan ja hyvän ravitsemuksen takaamisen ei myöskään tarvitse olla ristiriidassa ilmastotavoitteiden kanssa, sillä ilmastoystävällisen ja terveellisen kasviproteiinin tuotanto on usein myös tehokasta maankäyttöä.

Politiikkatoimissa siirtyminen kasvipainotteisempaan ruokavalioon mainitaan kansallisten ravitsemussuosittelujen ja julkisten hankintojen yhteydessä. On kuitenkin ristiriitaista, että tuotantopuolen politiikkatoimilla ei edistetä tätä siirtymää kannustamalla ilmastoystävällisen kasviproteiinin tuotannon lisäämiseen ja lihantuotannon vähentämiseen. Nykyistä polkuriippuvuutta ylläpidetään maataloustuilla, jotka kohdistuvat lihantuotantoon. Tukien suuntaaminen kasviproteiinintuotannon edistämiseen tulisi nostaa keskeiseksi politiikkatoimeksi ilmastosuunnitelmassa. Lisäksi maataloussektorin päästökaupan puutteessa haittaverot on tärkeä työkalu ohjaamaan tuotantoa vähäpäästöisemmäksi, joten myös se tulisi nostaa suosituksissa keskeiseksi politiikkatoimeksi.

Regulaattorit ry vaatii huomattavasti enemmän kunnianhimoa maatalouden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä erityisesti edellä mainittuja taloudellisia ohjauskeinoja hyödyntäen.

Rakennusten erillislämmitys

Avovastaus

-

Työkoneet

Avovastaus

-

Jätehuolto

Avovastaus

-

F-kaasut

Avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

Avovastaus

-

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Avovastaus

-

Kulutuksen hiilijalanjälki

Avovastaus

-

Julkiset hankinnat

Avovastaus

-

Muut poikkisektorit

Avovastaus

-

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Avovastaus

Laajemmin tarkasteltuna koko yhteiskunnan politiikkatoimet tulisi sitoa toimintojen ja tuotteiden ilmastovaikutuksiin siten, että vähäpäästöisiä vaihtoehtoja edistetään systemaattisesti.

Painopiste tulisi asettaa tehokkaiksi todettuihin ohjauskeinoihin, joilla saavutetaan vaikuttavia ja oikeudenmukaisia tuloksia. Sosiaalinen kestävyys on keskeinen osa hyväksyttäviä ilmastotoimia, ja siksi sosiaalisen ilmastorahaston rahoitusta tulisi aktiivisesti hyödyntää. Kannustimien ulottaminen myös pienituloisille tukee ilmastopolitiikan hyväksyttävyyttä ja vahvistaa sen vaikuttavuutta koko yhteiskunnassa.

Muita huomioita

Avovastaus

Regulaattorit ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman luonnoksesta.

Regulaattorit ry pyrkii lisäämään tietoisuutta ympäristön kantokyvyn rajoista ja vaatii niiden huomioimista kaikessa taloudellisessa toiminnassa. Yhdistyksen tavoitteena on edistää erityisesti taloudellisten ohjauskeinojen käyttöönottoa ja kehitystä. Järjestössä on tällä hetkellä 24 jäsentä.

Venäläinen Lassi
Regulaattorit ry